

Sygnatura akt: XI GC 1030/14

Sprawa rozpoznawana w postępowaniu zwykłym

UZASADNIENIE

Dnia 18 września 2014 roku powodowie F. S. i M. R. (1) wnieśli przeciwko pozwanej (...) spółce akcyjnej Oddział w Polsce z siedzibą w W. pozew o zapłatę kwoty 5 100 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 27 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty oraz złożyli wnioski o zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1 200 złotych i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 34 złotych, zastrzegając jednocześnie możliwość rozszerzenia powództwa na dalszym etapie postępowania.

W uzasadnieniu swego żądania powodowie wskazali, iż w wyniku kolizji drogowej uszkodzony został samochód użyczony M. R. (2), zaś sprawca wypadku był ubezpieczony u pozwanej. Powodowie wskazali, iż poszkodowana wynajęła pojazd zastępczy, który był niezbędny ze względu na prowadzoną działalność gospodarczą. Pozwana zaś wypłaciła odszkodowanie z tytułu szkody w pojeździe, jak i kosztów najmu pojazdu zastępczego, jednakże nie w pełnej wysokości, a dochodzono pozewem kwota dotyczy wartości należnego powodom odszkodowania z tytułu najmu pojazdu zastępczego.

W odpowiedzi na pozew, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych oraz kosztów uiszczonych opłaty od pełnomocnictwa, pozwana podniosła zarzut braku zdolności sądowej pozwanej oraz zarzut braku legitymacji procesowej powodów, a nadto z ostrożności procesowej zakwestionowała ważność umowy najmu pojazdu zastępczego, okres i stawkę najmu pojazdu.

Pismem z dnia 26 listopada 2014 roku pełnomocnik powodów dokonał sprecyzowania oznaczenia strony pozwanej wskazując, że pozwanym jest A. A. w S. we Francji.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 października 2012 roku doszło do kolizji drogowej przystosowanego do nauki jazdy samochodu marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...) użyczonym M. R. (2) i wykorzystywanego do prowadzenia działalności gospodarczej pod nazwą (...) M. R. (2) z samochodem, którego kierowca posiadał polisę od odpowiedzialności cywilnej u pozwanej. Wskutek zgłoszenia szkody pozwana prowadziła postępowanie likwidacyjne oznaczone numerem szkody nr 12. (...).

Niesporne a ponadto dowód:

pełnomocnictwo – k. 16-16v

umowa użyczenia pojazdu – k. 17

wydruk (...) k. 17v

zeznania M. R. (2) – k. 246-247

Również w dniu 27 października 2012 roku uszkodzony pojazd został przekazany do naprawy. Pierwszych oględzin dokonano w dniu 30 października 2012 roku, a ocenę techniczną sporządzoną w ich wyniku warsztat naprawczy otrzymał w dniu 31 października 2012 roku. Warsztat części zamiennie zamówił w dniu 31 października 2012 roku i tego samego dnia wystawiono fakturę z tytułu sprzedaży zamówionych części. Warsztat naprawczy otrzymał je w dniu 2 listopada 2012 roku i tego samego dnia przystąpił do naprawy pojazdu, która zakończona została w dniu 20

listopada 2012 roku. Tego samego dnia pojazd został wydany klientowi. Dokonujący naprawy uszkodzonego pojazdu, w związku z wykonywanymi przez siebie czynnościami, wystawił faktury VAT opatrzone datą 8 listopada 2012 roku.

Niesporne a ponadto dowód:

harmonogram – k. 18

kosztorys – k. 10-12v

faktury – k. 58-62

W dniu 31 października 2012 roku, z racji wykorzystywania uszkodzonego pojazdu do prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na szkoleniu kierowców, poszkodowana – w imieniu której działał upoważniony M. P. – wynajęła od powodów będących wspólnikami spółki cywilnej pojazd zastępczy marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Strony ustaliły wynagrodzenie za każdą rozpoczętą dobę najmu bez limitu kilometrów na kwotę 400 złotych netto.

Niesporne a ponadto dowód:

umowa – k. 14v

upoważnienie – k. 15v

kopia dowodu rejestracyjnego – k.25-26

umowa spółki cywilnej – k. 119-119v

Wynajęty pojazd został powodom zwrócony dnia 20 listopada 2012 roku. Z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego wystawili oni poszkodowanej fakturę VAT o numerze (...) za 21 dni najmu, opiewającą na kwotę 10 332 złotych brutto, zakreślając termin płatności do dnia 14 grudnia 2012 roku. Powodowie stali się wierzycielami wierzytelności przysługującej poszkodowanej względem pozwanej z tytułu wystawionej faktury VAT na mocy umowy cesji wierzytelności zawartej dnia 30 listopada 2012 roku.

Dowód:

umowa – k. 13 verte

faktura – k. 14

potwierdzenie zwrotu pojazdu – k. 15

upoważnienie – k. 15v

Pismem z dnia 19 grudnia 2012 roku powodowie zgłosili pozwanej roszczenie z tytułu najmu pojazdu zastępczego. W związku z brakiem jakiegokolwiek reakcji na pismo z dnia 21 grudnia 2012 roku, pozwani złożyli 27 listopada 2013 roku do Komisji Nadzoru Finansowego wnioski o ukaranie ubezpieczyciela oraz wyegzekwowanie przestrzegania prawa. Pismem z dnia 16 grudnia 2013 roku powodowie wezwali pozwaną do zapłaty kwoty 10 332,00 zł tytułem rekompensaty kosztów poniesionych za wynajem pojazdu zastępczego wynikających z faktury VAT nr (...). Po zweryfikowaniu okresu najmu i uznaniu za taki 10 dni oraz wysokości stawki dziennej za najem i uznaniu za taką kwoty 200 zł netto, pozwana – uznając zasadność żądania powodów – podjęła decyzję o wypłacie kwoty 2 460,00 zł tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Dowód:

Pismo k. 13

Wezwanie do zapłaty k. 19-20v

Decyzja k. 56-57

Korespondencja k. 76-101

Łączny uzasadniony okres naprawy pojazdu a zarazem najmu pojazdu zastępczego wynosił 10 dni, na które składa się 5 dni technologicznego czasu naprawy, 2 dni oczekiwania na części, 1 dzień na odbiór i przekazanie pojazdu oraz 2 wolne dni. Za dni wolne w warsztatach naprawczych należy co do zasady uznać niedziele.

Dowód:

Zapisy na płytach CD – k. 46, 55a

kalkulacja k. 63-69

opinia – k. 70-74 to do stawki

opinia biegłego – k. 259-267

ustna uzupełniająca opinia biegłego – k. 290-291

Poniesiony przez M. R. (1) i F. S. koszt za wynajem samochodu marki S. (...), przystosowanego do prowadzenia nauki jazdy, w opcji pełnego ubezpieczenia pojazdu, z wykupionym udziałem własnym w szkodzie i bez limitu kilometrów, w kwocie 400 zł netto za dobę nie odbiegał od oferowanych cen za tego typu usługi przez inne podmioty, gdyż zawierał się w przedziale oferowanych cen na rynku polskim, w 2012 roku, za wynajem samochodów przystosowanych do prowadzenia nauki jazdy, tj. w przedziale od ok. 290,00 do ok. 400,00 PLN netto, za dobę.

Dowód:

wydruki 22-24

opinia – k. 70-74

opinia biegłego – k. 259-267

ustna uzupełniająca opinia biegłego – k. 290-291

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się uzasadnione w części.

W razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody wymienione osoby mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód tylko na zasadach ogólnych (art. 436 § 2 in principio k.c.). Zgodnie z art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela (art. 822 § 4 k.c.). Zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzone (art. 361 k.c.). Adekwatny związek przyczynowy pełni więc, prócz przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej, również funkcję limitującą należne poszkodowanemu odszkodowanie.

Niesporne w niniejszym postępowaniu były okoliczności zdarzenia będące podstawą odpowiedzialności odszkodowawczej. Niespornym ponadto jest, iż sprawcę szkody i pozwanego łączyła umowa obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, zgodna z treścią przepisów ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2003 r., Nr 124, poz. 1152 ze zm.).

Przepis art. 4 powyższej ustawy wskazuje, iż ubezpieczeniem obowiązkowym jest ubezpieczenie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów. Stosownie do treści art. 13 ust. 2 ustawy w obowiązkowych ubezpieczeniach OC odszkodowanie wypłaca się w granicach odpowiedzialności cywilnej podmiotów objętych ubezpieczeniem. Natomiast w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego (art.22 ust. 1 ustawy).

Sama zasada w zakresie konieczności najmu pojazdu zastępczego w trakcie naprawy pojazdu nie była przez pozwaną kwestionowana. Strona pozwana już w toku postępowania likwidacyjnego wypłaciła tytułem odszkodowania spowodowanego koniecznością najmu pojazdu zastępczego kwotę 2.460 złotych, wskazując, że wymieniona kwota dotyczy najmu pojazdu w okresie 10 dni a przyjęta stawka dzienna to 200 złotych.

Odnosząc się do zarzutu pozwanej w przedmiocie czy wynajęcie pojazdu zastępczego na okres powyżej 10 dni było z punktu widzenia poszkodowanego zasadne i konieczne, pokreślić należy, iż w kwestii zasadności ponoszenia kosztów wynajmu pojazdu zastępczego i ich związku ze szkodą w pojeździe wypowiedział się Sąd Najwyższy, rozwiewając tym samym wątpliwości sądów powszechnych oraz zakładów ubezpieczeń przystępujących do likwidacji szkody. Zgodnie z art. 361 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć gdyby mu szkody nie wyrządzono. W uchwale z dnia 17 listopada 2011 roku, w sprawie o sygn. akt III CZP 5/2011 Sąd Najwyższy jednoznacznie wskazał, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. Nie jest ona uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej.

Sąd w pełni podziela także wyrażaną wielokrotnie w orzecznictwie jak i przez przedstawicieli doktryny zasadę, że w wypadku pozbawienia właściciela możliwości korzystania z własnego, uszkodzonego pojazdu, ten uprawniony jest do wynajęcia pojazdu zastępczego, którego koszt stanowi szkodę, podlegającą naprawieniu przez ubezpieczyciela sprawcy szkody. Zgodzić się należy również z faktem, że korzystanie przez poszkodowanego z własnego pojazdu mechanicznego nie może być odtworzone przez wykorzystanie środków komunikacji publicznej, są to bowiem odmienne sposoby korzystania z rzeczy. Samochód w sposób bardziej wszechstronny i funkcjonalny zaspokaja potrzeby życiowe właściciela. Korzystanie z niego stało się obecnie standardem cywilizacyjnym i taka jego funkcja będzie się umacniać.

Natomiast, czas najmu przy uszkodzeniu częściowej powinien być wyznaczony rzeczywistym okresem naprawy pojazdu, tj. okresem, w którym uszkodzony pojazd, w normalnym toku, mógł zostać naprawiony z uwzględnieniem czynności procesu likwidacji szkody. Nie można bowiem kierować się wyłącznie tzw. technologicznym czasem naprawy pojazdu w przypadku, gdy pojazd faktycznie przebywał w zakładzie naprawczym dłużej. Nie uwzględnia on przykładowo czasu dokonania pierwszych i ewentualnie kolejnych oględzin, zamówienia, dostarczenia, i koniecznego oczekiwania na niezbędne do naprawy części, schnięcia lakieru, etc. Nie ma natomiast znaczenia dla poszkodowanej technologiczny czas naprawy, który to nie uwzględnia okoliczności jak czas na zamówienie części zamiennych, urlopy pracownicze, dni wolne od pracy.

W zakresie uzasadnionego czasu najmu pojazdu zastępczego biegły wykonał opinię, z której wynika, że czas konieczny do naprawy wyniósł 10 dni. Jednocześnie biegły ustalił, że stawka przyjęta przez stronę powodową za jeden dzień najmu pojazdu nie odbiega od stawek rynkowych.

W zakresie opinii biegłego złożone zostały przez stronę powodową zarzuty, do których biegły ustosunkował się na ostatniej rozprawie. Zdaniem sądu opinia ustna i pisemna stanowią spójną całość. Zarzuty strony powodowej, wobec treści ustnej opinii uzupełniającej w całości zostały przez biegłego odparte. Biegły wskazał jednoznacznie, że technologiczny czas naprawy nie jest i być nie może zbieżny z czasem rzeczywistym naprawy, na który wpływa szereg czynników takich jak – dostępność części zamiennych, czas oczekiwania na części, proces likwidacji szkody, oględziny dodatkowe). Nie jest rzeczą obcą dla powodów, jak i dla sądu, że ustalając czas rzeczywisty dla naprawy pojazdu biegły opiera się na materiale zgromadzonym w sprawie. Rzeczą strony powodowej jest zatem przedstawienie kompletnej dokumentacji na okoliczność czasu niezbędnego do naprawy pojazdu. Nie jest takim dokumentem zestawienie czynności wykonanych w warsztacie i czynności pobocznych. Biegły, nie dysponując kompletem danych usrednia je. Przyjmuje również pewne wcześniej ustalone wartości, takie jak przyjęcie określonego czasu oczekiwania na dostawę części zamiennych. Jeśli powodowie, zawodowo zajmujący się również dochodzeniem roszczeń odszkodowawczych, twierdzą, że czas naprawy był dłuższy aniżeli podstawowy, powinni okoliczności te udokumentować. Materiał dowodowy był wystarczający do wydania opinii natomiast niewystarczający w zakresie przyznania powodom słuszności w całości.

Słusznie biegły wskazywał i jest to dla sądu oczywiste, że jeśli powód twierdzi, że oczekiwał na części zamienne konkretną (niezależnie od tego, czy jest to wartość wyższa, czy niższa niż przeciętna) ilość dni, powinien wykazać na przykład dokumentami, że zamówienie złożono w konkretnym dniu (nawet o konkretnej godzinie), zaś część zamienna została dostarczona w innym – konkretnym dniu. Wskazując również, że zakład nie pracuje w soboty należało okoliczność tę wykazać. Obecnie raczej zasadą staje się praca zakładów naprawczych również w soboty, co jest sądowi znane z urzędu.

Okres naprawy rozpoczął się w dniu zdarzenia (27 października 2012 roku), nie mniej jednak samochód zastępczy wynajęto w dniu 31 października 2012 roku i od tej daty należy liczyć uzasadniony czas najmu. Był to dzień otrzymania oceny technicznej pojazdu a zatem dzień, w którym można było przystąpić do likwidacji szkody i naprawy pojazdu (zamówić części itp.). Technologiczny czas naprawy pojazdu, co wskazuje biegły to 5 dni roboczych. Biegły do tego okresu zasadnie dodaje dwa dni na oczekiwanie części jeden dzień na przekazanie i odbiór pojazdu i dwa dni wolne od pracy w okresie ośmiu dni (dwie niedziele).

Takiemu rzetelnemu zdaniem sądu zestawieniu strona powoda przedstawia własnoręcznie sporządzoną tabelę. Dodatkowo sąd nadmienia, że na rozprawie biegły ostatecznie rozprawił się z argumentem przyjęcia współczynnika korekty czasu. Tak poczynione wyliczenia uzasadniają dziesięciodniowy okres najmu pojazdu.

Wobec powyższego, w świetle ustaleń biegłego i oceny sądu czas naprawy w wymiarze 10 dni roboczych (czemu strona pozwana nie sprzeciwiała się), należało uznać za normalny.

Sąd za uzasadnioną uznał również wysokość stawki za dzień najmu samochodu jaką przyjął wynajmujący, a w konsekwencji powodowie. Przede wszystkim należy zauważyć, że pozwana uznała wysokość stawki za dobę najmu w kwocie 200 złotych. Zdaniem sądu jest to kwota zaniżona, bowiem jak wynika z opinii biegłego cena najmu pojazdu odpowiadającego klasie pojazdu uszkodzonego kształtowała się w przedziale od 290 do 400 złotych netto za dobę najmu. Cena za jaką poszkodowana wynajęła pojazd zastępczy, a w konsekwencji jaką przyjęli powodowie jest zbliżona do tej jaką wskazał biegły sądowy (400 złotych netto). Należy zauważyć, że koszt dzienny najmu pojazdu przyjęty przez stronę powodową nie jest zatem rażąco wygórowany, a poszkodowany nie miał obowiązku poszukiwania najtańszej opcji wynajmu pojazdu zastępczego i nie można od niego wymagać dokładnej znajomości wszystkich warunków rynkowych. W ocenie Sądu przedstawiona kwota dziennego najmu w wysokości 400 zł netto jest w istocie standardową stawką za wynajem samochodu o podobnych właściwościach do uszkodzonego, która w sposób znaczący nie odbiega od stawek przyjętych na lokalnym rynku. Sąd uznał zatem przedmiotową stawkę za prawidłową, zgodną z przedstawionym cennikiem i niewygórowaną i zgodził się co do zasadności jej naliczenia.

Mając na uwadze powyższe okoliczności i zebrany w sprawie materiał dowodowy, na podstawie art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, orzeczono jak w pkt. I wyroku.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. W myśl przepisu art. 14 ust. 1 powołanej ustawy, zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Strona pozwana w dniu 27 grudnia 2012 roku poinformowała pozwaną o przyjęciu szkody i wypłaciła kwotę 2.4460 złotych tytułem najmu pojazdu i jest to data pierwszej czynności pozwanej, więc datę tę należy uwzględnić przy określaniu początku biegu terminu określonego w powołanym art. 14 ustawy. Jednocześnie, brak było podstaw dla uznania, aby pozwana mogła wstrzymać wypłatę odszkodowania z uwagi na zaistnienie wyjątkowych sytuacji, sprowadzających się do konieczności wyjaśnienia niejasności odnoszących się do samej odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości szkody. Pozwana, jako profesjonalista, jest obowiązana do samodzielnego i aktywnego wyjaśnienia wszelkich okoliczności spornych, które mogą mieć wpływ na wysokość jej odpowiedzialności, w tym do prawidłowego określenia wysokości powstałej szkody.

Skoro zatem wysokość kosztów najmu stanowi iloczyn 10 dni i kwoty stawki dziennej 492 złote, powodowi należała się kwota 4.920 złotych. Uwzględniając, że strona pozwana z przedmiotowego tytułu uiściła przed procesem kwotę 2.460 złotych. Do zapłaty pozostała kwota 2.460 złotych

W punkcie 2 orzeczenia oddalono powództwo w pozostałym zakresie a zatem ponad iloczyn 10 dni oraz stawki dziennej 492 złote, nie uznając za zasadny okresu najmu pojazdu ponad 10 dni.

O kosztach orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Koszty procesu rozbito na dwa punkty 3 i 4 a wysokość tych kosztów ustalono w oparciu o stosunek kwoty zasądzonej wyrokiem w stosunku do kwoty dochodzonej. Powodowie żądali zapłaty kwoty 5.100 złotych, skoro zaś na ich rzecz zasądzono kwotę 2.460 złotych, wygrali oni sprawę w 48%, zaś strona pozwana sprawę wygrała w części 52 %.

Na koszty procesu poniesione przez powodów zaliczyć należy wynagrodzenie pełnomocnika (zgodnie z § 6 pkt 4 i § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu) w kwocie 1.200 złotych, opłata od pełnomocnictw 34 złote i 255 złotych opłata od pozwu, przy czym 48% z kwoty 1489 złotych daje kwotę 714,72 złote. W przypadku strony powodowej na koszty składało się wynagrodzenie pełnomocnika 1200 złotych oraz opłata od pełnomocnictwa, zaś 52 % z 1217 złotych wynosi 632,84 złotych, o czym orzeczono w punkcie 4 orzeczenia.

W zakresie kosztów zwróconych stronnym w punkcie 5 i 6 wyroku sąd uwzględnił, że obie strony uiściły zaliczkę na poczet opinii biegłego w kwocie po 800 złotych, wynagrodzenie biegłego wyniosło 943,75 złotych zatem stosownie do wygranej i przegranej od powodów należało pobrać 52 % tej kwoty od powodów a od pozwanej 48 % tej kwoty a zatem kwoty 490,75 złotych od powodów i 453 złote od pozwanej, tym samym na podstawie art. 80 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych należało zwrócić stronom kwoty wymienione w wyroku.

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować,
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powodów a w razie wniosku – również pełnomocnikowi pozwanej;
3. Akta z apelacją lub za 30 dni